

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання

Ю. В. Юрчишин

_____ 2021 р.

число

місяць

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Фізична реабілітація

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

галузі знань 22 Охорона здоров'я

мова навчання українська

2021-2022 навчальний рік

Розробник комплексу: Г. А. Єдинак, доктор наук з фізичного виховання
і спорту, професор

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного
виховання

Протокол № 11 від «27» серпня 2021 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ Е.О. Жигульова
підпис

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1 Мета вивчення «Основ наукових досліджень», як дисципліни загальної підготовки з переліку обов'язкових освітніх компонентів при професійній підготовці здобувача за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, – формування у таких здобувачів визначених загальних і спеціальних компетентностей, що узгоджуються з програмними результатами навчання майбутнього фахівця з фізичної реабілітації та пов'язані з набуттям знань, умінь і навичок щодо здатності логічно мислити, виконувати положення про академічну доброчесність, творчо розв'язувати проблеми фізичної терапії, ерготерапії, використовуючи різні методи, форми організації дослідження та визначені вимоги щодо оформлення його результатів.

2 Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3-й	-
Семестр вивчення	5	
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальний обсяг годин	90	
Кількість годин навчальних занять	30	
Лекційні заняття	14 годин	
Практичні заняття	16 годин	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	60 годин	
Форма підсумкового контролю	залік	

3 Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки з переліку дисциплін вибору закладу вищої освіти, що належать до дисциплін загальної підготовки

4 Передумови для вивчення дисципліни: наявність сформованих у здобувачів вищої освіти знань та практичних умінь, навичок у питаннях, визначених такими обов'язковими освітніми компонентами професійної підготовки, як «Філософія», «Адаптивна фізична культура», «Теорія і методика фізичного виховання», «Фізіологія людини», «Біологічні аспекти

фізичної терапії, ерготерапії», «Обстеження, методи оцінки та контролю у фізичній терапії, ерготерапії»

5 Програмні компетентності навчання

Вони пов'язані із загальними компетентностями та спеціальними (фаховими) компетентностями, зокрема:

- здатністю до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - здатністю до здійснення наукових досліджень з проблематики професійного спрямування;

- здатністю виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

6 Очікувані результати навчання з дисципліни

За наслідками вивчення обов'язкового освітнього компонента професійної підготовки з переліку дисциплін вибору закладу вищої освіти, що належать до дисциплін загальної підготовки, а саме «Основ наукових досліджень», повинні бути досягнуті визначені **програмні результати навчання**, зокрема:

- спроможність демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади;

- спроможність застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії;

- спроможність застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін, порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію;

- вміння трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП);

- спроможність здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних, асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності;

- спроможність оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну рухову діяльність.

За результатами вивчення «Основ наукових досліджень» здобувач вищої освіти **повинен знати**:

– логіку проведення наукового дослідження;

- структуру дослідження на теоретичному та емпіричному рівнях;
- основні групи методів дослідження, що використовуються на теоретичному та емпіричному рівнях наукового пізнання;
- базові вимоги до оформлення результатів дослідження.

За результатами вивчення «Основ наукових досліджень» здобувач вищої освіти **повинен уміти:**

- виокремити проблему наукового дослідження та виходячи з неї визначити об'єкт, предмет, мету, завдання і тему дослідження;
- скласти план наукового дослідження;
- обрати адекватні методи дослідження, враховуючи вищезазначене;
- використовувати вивчені методи для отримання емпіричних даних та їх математико-статистичної опрацювання;
- використовувати набуті знання під час спостережень за заняттями з фізичної терапії/ерготерапії під час проходження виробничих клінічних практик;
- правильно інтерпретувати дані, одержані методами математичної статистики;
- використовувати у комплексі набуті знання, вміння й навички під час написання курсової та бакалаврської праць.

7 Засоби діагностики результатів навчання: оцінювання усних та письмових (виконання НДЗ) відповідей на практичних заняттях, виконання завдань поточного тестового контролю, самостійної роботи, модульної контрольної роботи

8 Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва змістового модуля і теми	Кількість годин					
	разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1 — «Основні складові організації та проведення наукового дослідження у сфері фізичної терапії, ерготерапії»						

Тема 1 Загальні положення основ науково-дослідної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії із забезпеченням академічної доброчесності	6	2	2	-	-	2	-
Тема 2 Характеристика методів дослідження на теоретичному рівні та педагогічних методів	6	2	2	-	-	2	-
Тема 3 Характеристика соціологічних та медико-біологічних методів дослідження	18	6	6	-	-	6	-
Тема 4 Характеристика методів математичної статистики	40	2	4	-	-	34	-
Тема 5 Оформлення результатів дослідження з дотриманням положень про академічну доброчесність	20	2	2	-	-	16	-
Разом за змістовим модулем 1	90	14	16	-	-	60	-
Разом годин	90	14	16	-	-	60	-

9 Форми поточного та підсумкового контролю – відповідно відповіді на практичних заняттях, виконання НДЗ, поточний тестовий контроль, модульна контрольна робота та залік

10 Критерії оцінювання результатів навчання:

Поточний контроль			МКР	Сума
Змістовий модуль-1 (72 бали)				
Теоретичні питання	Тестовий контроль	НДЗ (№№ 1-3)	28 балів	100 балів
24 бали	12 балів	36 балів		

Теоретичні питання (24 бали)

Таблиця критеріїв оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на практичних заняттях та викладених у відповідях на питання 1, 2 МКР

Рівень	Бал	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу розкрити суть питання, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”;

		може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; робить спроби дати відповідь на репродуктивному рівні; за допомогою викладача дає прості відповіді, використовуючи підказки викладача.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу питання, здатний відтворити його на репродуктивному рівні; орієнтується у поняттях, визначеннях.
	5	Здобувач знає більше половини навчального матеріалу питання, може дати визначення понять, категорій (з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацьовуючи частину навчального матеріалу теми; намагається підкріпити відповідь прикладами, що є не досить вдалими; робить певні висновки, що не відзначаються логічністю й послідовністю
	6	Здобувач розуміє основні положення питання, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, без наведення прикладів або з прикладами, що не відзначаються точністю в розкритті сутності питання; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; використовує додаткові джерела.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал питання, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; може самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію.
	8	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал питання в стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими недоліками.
		Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом питання, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати

	9	інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання, пов'язані з розумінням практичної реалізації матеріалу, що є сутністю відповіді; має сформовані навички здійснити останнє.
Високий (творчо професійний)	10	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно наводить приклади, пов'язані з практичною реалізацією матеріалу, який складає сутність відповіді на питання; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; під час відповіді використовує знання суміжних дисциплін.
	11	Здобувач володіє узагальненими знаннями з питання, що розглядається; аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; знає джерела інформації та аналізує їх, може ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень; самостійно вивчає матеріал; може оцінювати різноманітні явища, процеси; під час відповіді на питання використовує знання суміжних дисциплін, наводить вдалі приклади.
	12	Здобувач володіє узагальненими знаннями з питання, що розглядається; аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; знає джерела інформації та аналізує їх; розв'язує складні проблемні завдання, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень; самостійно вивчає матеріал; може оцінювати різноманітні явища, процеси; під час відповіді на питання використовує знання суміжних дисциплін, наводить вдалі приклади; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Модульна контрольна робота (28 балів)

Змістовий модуль-1 завершується написанням МКР. Виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі. Невиконання МКР оцінюється у 0 балів.

Здобувачі, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю. Ліквідація заборгованості є обов'язковою.

Оцінка за МКР передбачає максимальних 28 балів. Вона включає: відповіді на два теоретичних питання (максимальний бал при оцінюванні кожного – 12 із урахуванням нижчезазначених рекомендацій). Критерії оцінювання представлені у таблиці, що наведена раніше. Виконання завдання практичного змісту (третє питання МКР) передбачає: максимальний бал – 4, урахуваючи інформацію таблиці, наведеної нижче.

Критерії оцінювання відповіді на третє питання МКР

Бал	Критерії оцінювання
4	– якщо завдання виконано правильно без помилок. Тобто відповідність критеріям оцінки «4», а також здобувач під час розгляду питання виявив здатність використовувати знання з інших (передусім професійно-прикладних) навчальних дисциплін.
3	– якщо завдання виконано правильно, але з 1-2 незначними помилками. Тобто відповідність критеріям оцінки «3», а також деталізація цього змісту з наведенням прикладів
2	– якщо завдання виконано в основному правильно, але з помилками. Тобто відповідь містить ключові слова і визначення, наведені у варіантах відповідей
1	– якщо завдання не виконано або виконано з грубими помилками

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		

67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-бальною системою оцінювання. Виконуються такі завдання:

1. Визначити за науковою проблемою, що запропонована: об'єкт і предмет дослідження, мету і завдання дослідження, підібрати адекватні методи дослідження.

2. Визначити за науковою проблемою, що запропонована: етапи наукового дослідження.

3. Оформити результати у вигляді НДЗ, що передбачені змістом цієї програми.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання обов'язкового освітнього компонента професійної підготовки, а саме «Основи наукових досліджень», потребує наявності ноутбуку, як мінімум для викладача, та мобільних пристроїв у здобувачів вищої освіти з підключенням до Інтернету для комунікації у зовнішньому орієнтованому динамічному середовищі Moodle, а саме: виконання домашніх завдань, самостійна робота, проведення освітнього процесу у випадку переходу на онлайн-навчання.

Під час вивчення навчальної дисципліни необхідне таке обладнання:

- ноутбук;
- монітор;
- інтерактивна дошка.

12 Рекомендована література

Основна

1. Білоусова Т. І. Основи наукових досліджень. Кам'янець-Подільський, 2004. 64 с.

2. Галаманжук Л. Л., Єдинак Г. А. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський : Рута, 2019. 189 с.

3. Солопчук М. С., Федірко А. О. Основи науково-методичної діяльності в галузі фізичної культури і спорту : навч. посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2006. 224 с.

4. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті : навч. посібник. 2-е вид., стереот. Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. 280 с.

Допоміжна

5. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.

6. Винник Д. П. Адаптивное физическое воспитание и спорт. Київ : Олімп. літ., 2010. 608 с.

7. Денисова Л. В., Хмельницькая И. В., Харченко Л. А. Измерения и методы математической статистики в физическом воспитании и спорте : учеб. пособие. Київ : Олімп. л-ра, 2008. 127 с.

8. Краснобокий Б. М., Левківський К. М. Словник-довідник науковця-початківця. 2-е вид., випр. і доп. Київ : НМЦВО, 2001. 72 с.

9. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня М. М. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді : навч. посібник. Київ : Олімп. л-ра, 2011. 224 с.

10. Марчик В. І., Мінжоріна І. Л. Функціональні проби та індекси в дослідженні фізичного стану людини : метод. рекомендації. Кривий Ріг : КДПУ, 2016. 64 с.

11. Носко М. О., Бріжата І. А., Гаркуша С. В. Основи наукових досліджень у підготовці фахівця з фізичного виховання : навч. посібник. Київ : «МП Леся», 2012. 236 с.

12. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин : навч. посібник. Львів : ЗУКЦ, 2010. 240 с.

13. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. Київ : Олімп. л-ра, 2001. 439 с.

14. Vincent W. J. (2005). *Statistic in kinesiology*. 3-rd ed. Champaign: Human kinetics.

13. Інформаційні ресурси

1) Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Основи наукових досліджень»;

2) Корисні ресурси Інтернету:

http://www.fvu.in.ua/	Офіційний сайт федерації волейболу України
http://www.ukrbasket.net/	Офіційний сайт федерації баскетболу України
http://www.handball.net.ua/	Офіційний сайт федерації гандболу України
http://www.ffu.org.ua/	Офіційний сайт федерації футболу України
http://uk.wikipedia.org/wiki/ , Волейбол	Вікіпедія

http://uk.wikipedia.org/wiki/ Баскетбол	Вікіпедія
http://uk.wikipedia.org/wiki/ Гандбол	Вікіпедія
https://uk.wikipedia.org/ wiki/ Футбол	Вікіпедія
http://volleyball.in.ua/	Сайт шанувальників волейболу
http://basket.com.ua/	Сайт шанувальників баскетболу